

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

RAPORT

la proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative

(Nr. 246 din 20.09.2021, lectura II)

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații L. Carp, B. Marcoci, Ig. Grosu și O. Nantoi și informează asupra următoarelor.

Proiectul de lege a fost aprobat în prima lectură în ședința plenară din 04 noiembrie 2021.

La etapa dezbaterilor în lectura a doua au fost examinate avizele Direcției generale juridice și a Guvernului Republicii Moldova, precum și amendamentele depuse de deputați, iar decizia membrilor Comisiei se regăsește în anexa la prezentul raport. Proiectul, de asemenea a fost supus redactării din punctul de vedere al corectitudinii lingvistice.

În rezultatul examinării, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, cu votul majorității membrilor săi, propune proiectul de lege nr. 246/2021 spre examinare și adoptare în a doua lectură în cadrul ședinței plenare a Parlamentului.

Lilian CARP
Președintele Comisiei

Executor: O. Andrieș
Tel: 0 22 820 517

L E G E

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – La articolul 10 punctul 3 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi (Monitorul Parlamentului Republicii Moldova, 1994, nr. 2, art. 33), cu modificările ulterioare, ultimul alineat va avea următorul cuprins:

„efectuarea activității de pază la obiectivele prevăzute în anexa nr. 4 la Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază.”

Art. II. – Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 200–203, art. 769), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 23, alineatul (10) va avea următorul cuprins:

„(10) Se interzice activitatea particulară de pază la obiectivele prevăzute în anexa nr. 4.”

2. Legea se completează cu anexa nr. 4 cu următorul cuprins:

„Anexa nr. 4

LISTA obiectivelor asupra cărora se interzice activitatea particulară de pază

1. Ministerele și structurile organizaționale din sfera lor de competență
2. Autoritățile administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență

3. Autoritățile administrative autonome
4. Instituțiile publice fondate de Guvern
5. Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și al doilea, precum și cele de nivel special, inclusiv instituțiile fondate de acestea
6. Instanțele judecătorești și organele procuraturii
7. Întreprinderile de stat și/sau societățile comerciale cu capital de stat și societățile comerciale cu capital social majoritar de stat
8. Banca Națională a Moldovei
9. Obiectivele de depozitare și păstrare a armelor, munițiilor, materialelor explozibile și a substanțelor radioactive
10. Obiectivele de depozitare și păstrare a substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor (cu excepția instituțiilor medicale și a farmaciilor private)”.

Art. III. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a două luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de două luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

(3) Serviciile de pază particulară la obiectivele prevăzute în anexa nr. 4 la Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază vor fi prestate până la expirarea termenului contractelor în derulare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН

о внесении изменений в некоторые нормативные акты

Парламент принимает настоящий органический закон.

Ст. I. – В пункте 3 статьи 10 Закона о предпринимательстве и предприятиях № 845/1992 (Монитор Парламента Республики Молдова, 1994 г., № 2, ст. 33), с последующими изменениями, последний абзац изложить в следующей редакции:

«осуществление частной охранной деятельности на объектах, предусмотренных приложением 4 к Закону о частной детективной и охранной деятельности № 283/2003.».

Ст. II. – В Закон о частной детективной и охранной деятельности № 283/2003 (Официальный монитор Республики Молдова, 2003 г., № 200–203, ст. 769), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. Часть (10) статьи 23 изложить в следующей редакции:

«(10) Запрещается частная охранная деятельность на объектах, предусмотренных приложением 4.».

2. Дополнить закон приложением 4 следующего содержания:

«Приложение 4

ПЕРЕЧЕНЬ объектов, на которых осуществление частной охранной деятельности запрещается

1. Министерства и входящие в сферу их компетенции организационные структуры

2. Центральные административные органы, подведомственные Правительству, и организационные структуры, входящие в сферу их компетенции
3. Автономные административные органы
4. Созданные Правительством публичные учреждения
5. Органы местного публичного управления первого и второго уровней, а также органы местного публичного управления особого уровня, включая созданные ими учреждения
6. Судебные инстанции и органы прокуратуры
7. Государственные предприятия и/или коммерческие общества с государственным капиталом и коммерческие общества с преимущественно государственным капиталом
8. Национальный банк Молдовы
9. Объекты по складированию и хранению оружия, боеприпасов, взрывчатых и радиоактивных веществ
10. Объекты по складированию и хранению наркотических, психотропных веществ и прекурсоров (за исключением частных медицинских учреждений и аптек)».

Ст. III. – (1) Настоящий закон вступает в силу по истечении двух месяцев со дня опубликования в Официальном мониторе Республики Молдова.

(2) Правительству в двухмесячный срок со дня вступления в силу настоящего закона привести свои нормативные акты в соответствие с ним.

(3) Частные охранные услуги на объектах, предусмотренных приложением 4 к Закону о частной детективной и охранной деятельности № 283/2003, предоставляются до истечения срока действия текущих договоров.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

S I N T E Z A
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
nr. 246 din 20.09.2021

(lectura a doua)

Nr. crt	Textul părții constitutive al proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către Comisia securitate națională, apărare și ordine publică
1	2 Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative Nr. 246/2021	3 Direcția generală juridică	4 Nu se acceptă.
1.	Observăm că inițiativa legislativă înaintată este identică cu inițiativa legislativă nr.211 înaintată de către Guvern în anul 2019 și inițiativa deputaților din anul curent nr.126. În cazul inițiativei legislative a Guvernului (aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.649/2019), aceasta a fost retrasă din Parlament, temeiul invocat de Ministerul Afacerilor Interne fiind necesitatea consultării suplimentare a proiectului cu mediul de afaceri. Nu se cunoaște dacă consultarea în cauză a avut loc, cert este faptul că textul inițiativei a fost preluat de către un grup de deputați și prezentat Parlamentului spre examinare repetat.	Nu se acceptă. Guvernul Republicii Moldova a prezentat avizul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 311 din 3 noiembrie 2021, ceea ce relevă concordanța cu viziunea strategică a acestuia.	
2.	Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative Nr. 246/2021	Direcția generală juridică	Se acceptă. Anexa se modifică după cum urmează: "Lista obiectivelor asupra cărora se interzice activitatea particulară de pază", iar în Art. II (devenit Art. I, vezi amendamentul nr. 11) se exclude cuvântul "particulară".
		Intenția autorilor proiectului de lege este scoaterea de sub paza particulară efectuată de companiile private a unui șir de obiective și trecerea acestora în paza întreprinderilor de stat. Actualmente, activitatea particulară de pază nu se răsfrânge asupra obiectivelor de depozitare și păstrare a armelor, munițiilor, materialelor explozibile ce aparțin autorităților publice, la obiectivele de depozitare și păstrare a substanțelor toxice, radioactive și periculoase, a substanțelor stupefiante, psihotrope și a precursorilor (cu excepția instituțiilor medicale și a farmaciilor private), precum și la paza exclusivă a Moldovei", aceste obiective fiind în paza exclusivă a statului, prin organele și instituțiile specializate în activități de pază.	

		<p>Proiectul de lege în varianta prezentată creează prerogative pentru interpretări eronate ale cadrului legal. În acest sens, considerăm necesar în Art.I. din proiectul de lege de a expune denumirea anexei după cum urmează <i>"Lista obiectivelor asupra cărora activitatea particulară de pază efectuată de către organizațiile particulare de pază se interzice"</i>, iar în Art.II. cuvântul <i>"particulare"</i> se va exclude.</p>	
<p>3.</p>	<p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative Nr. 246/2021</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Ținem să menționăm că în conformitate cu Legea nr.246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală "Guvernul va aproba listele întreprinderilor de stat supuse procedurilor de lichidare benevolă și în termen de 24 de luni de la intrarea în vigoare a Legii nr.246/2017 vă inițiază reorganizarea întreprinderilor de stat în alte forme juridice de organizare prevăzute de legislație". Procesul de lichidare și reorganizare a întreprinderilor de stat este în plină desfășurare și în această ordine de idei sugerăm revizuirea modificării art.10 din Legea 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi prin prisma Legii nr.246/2017.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La moment, nu a fost inițiată procedura de reorganizare a întreprinderilor de stat care vor fi în măsură să asigure paza de stat a obiectivelor indicate în proiectul de lege. În același timp, după asigurarea procesului de reorganizare, se va asigura și elaborarea unui proiect de lege (tehnic), care va propune amendarea textului „întreprinderilor de stat” din cuprinsul pct. 3 al art. 10 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderii. Mai mult, Legea menționată <i>supra</i>, urmează a fi ajustată <i>per ansamblu</i>, fiind un act normativ cu norme învechite. Autorul inițiativei legislative, a elaborat și înaintat proiectul de lege reieșind din normele existente la moment, dar Legea nr. 845/1992, necesită o revizuire integrală și ajustarea acesteia la normele Codului civil, precum și aducerea în concordanță cu alte acte normative.</p>
<p>4.</p>	<p>„Anexa nr. 4</p> <p>LISTA</p> <p>obiectivelor asupra cărora paza particulară se interzice</p> <p>4. Instituțiile publice fondate</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Referitor la <i>"Lista obiectivelor asupra cărora paza particulară se interzice"</i>. În categoria acestor obiective conform pct.1 sunt ministerele și structurile organizaționale din sfera lor. În vederea evitării dublării unor prevederi, sugerăm autorilor excluderea frazei <i>"inclusiv instituțiile medico-sanitare publice aflate în subordinea Ministerului Sănătății"</i> din pct.4 al aceleiași Liste, ori se va merge pe calea indicării tuturor ministerelor și instituțiilor subordonate acestora, prin puncte</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Propoziția <i>"inclusiv instituțiile medico-sanitare publice aflate în subordinea Ministerului Sănătății"</i> se exclude.</p>

<p>de Guvern, inclusiv instituțiile medico-sanitare publice aflate în subordinea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</p>	<p>separate (în acest caz atenționam și asupra denumirilor corecte ale ministerelor!). Pe această cale, pct.1,2, și 4 din Anexa 4 se vor revedea și întru evitarea confuziei, recomandăm utilizarea terminologiei expres prevăzute în Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>5.</p> <p>„Anexa nr. 4</p> <p>LISTA</p> <p>obiectivelor asupra cărora paza particulară se interzice</p> <p>6.Obiectivele de păstrare și depozitare a substanțelor narcotice, psihotrope și a precursorilor (cu excepția instituțiilor medicale și farmaciilor private)</p>	<p>Liliana NICOLAESCU-ONOFREI Deputat în Parlament</p> <p>La Art. I. din proiect, la punctul (6) din Lista obiectivelor asupra cărora paza particulară se interzice, sintagma ”substanțelor narcotice” se substituie cu sintagma ”substanțelor stupefianțe”.</p> <p>Republica Moldova a ratificat Convenția unică asupra stupefiantelor, adoptată la New York la 30.03.1961, și Convenția ONU contra traficului ilicit de stupefianțe și substanțe psihotrope, adoptată la Viena la 20.12.1988, astfel, a acceptat anume termenul ”stupefiant”. În baza principiului ”<i>pacta sunt servanda</i>”, în reglementările interne în materie trebuie asigurată utilizarea acestui termen. După care, Parlamentul la data de 27 iulie 2016 a modificat Legea nr. 382/1999 cu privire la circulația substanțelor stupefianțe, psihotrope și a precursorilor prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 193/2016. Scopul actului legislativ a fost substituirea sintagmei ”substanțe narcotice” cu sintagma ”substanțe stupefianțe” pentru a aduce actele normative naționale în conformitate cu legislația internațională.</p> <p>Prin urmare, pentru respectarea rigorilor art.54 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, terminologia utilizată la elaborarea actului normativ trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Art. III prevede obligativitatea Guvernului de a se conforma dispozițiilor acesteia în termen de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi (vezi amendamentul nr. 17).</p>
<p>6.</p> <p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative</p> <p>Nr. 246/2021</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>În prezent Ministerul Afacerilor Interne, precum și ÎS ”Servicii de Pază” a MAI atestă criză de cadre, iar în acest context desfășurarea activității de pază a tuturor obiectivelor enumerate în Lista din proiectul de lege, practic se face imposibilă. Trecerea unui număr considerabil de instituții și autorități în paza</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Art. III prevede obligativitatea Guvernului de a se conforma dispozițiilor acesteia în termen de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi (vezi amendamentul nr. 17).</p>

	<p>întreprinderilor de stat va necesita mărirea numărului de personal și atragerea cadrelor, inclusiv din afara sistemului, care se presupun a avea capacități profesionale adecvate domeniului serviciilor de pază. Considerăm judicioasă introducerea unor norme ce vor stabili restricția contractării de către întreprinderile de stat a organizațiilor particulare de pază pentru a suplini cadrele lipsă.</p>	
<p>7. Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative Nr. 246/2021</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Totodată, proiectul nu stabilește nici o prevedere referitor la soarta contractelor de prestare a serviciilor de paza deja încheiate cu organizațiile particulare de paza și aflate în derulare. În acest sens, întru respectarea art. 48 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, sugerăm includerea în proiect a unor dispoziții tranzitorii care ar cuprinde măsurile ce se instituie cu privire la continuarea raporturilor juridice născute în temeiul vechilor reglementări.</p>	<p>Se acceptă. Art.III alin. (3) se modifică după cum urmează: "(3) <i>Serviciile de pază particulară la obiectivele prevăzute în Anexa nr. 4 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază vor fi prestate până la expirarea termenului contractelor în derulare</i>".</p> <p>De regulă, contractele cu persoanele din sectorul privat se încheie pe o perioadă de un an, însă la sfârșitul contractului este prevăzută o clauză, precum că dacă la scadența termenului contractului nu sunt pretenții sau schimbări care trebuie negociate pentru modificarea sau încheierea unui nou contract, acesta se consideră prelungit automat. Încheierea contractelor cu reprezentanții entităților din sectorul public sau bugetar se efectuează pe termen de un an, deoarece anual se aprobă bugetul acestora.</p> <p>Astfel, la finisarea anului calendaristic termenul acestor contracte va expira, iar altele nu vor fi încheiate. Totodată, se vor respecta drepturile antreprenorilor și vor fi evitate litigiile contractuale.</p> <p>Se acceptă. Anexa nr. 4 din proiect se completează cu pct.10 cu următorul cuprins: „10. <i>Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și doi, precum și de</i></p>
<p>8. Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative Nr. 246/2021</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Nu sunt stipulate prevederi ce țin de autoritățile administrației publice locale. Aici vom reaminti Articolul 4. din Legea ocrotirii sănătății nr.411/1995 care prevede "Prestatorii</p>	

	<p>de servicii medicale pot fi publice sau privați. Prestatorii publici de servicii medicale sânt instituțiile medico-sanitare publice și autoritățile/instituțiile bugetare. Instituția medico-sanitară publică se instituie prin decizie a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale sau a autorității administrației publice locale, în baza nomenclatorului prestatorilor de servicii medicale aprobat conform alin.(5). Regulamentele și nomenclatorul prestatorilor de servicii medicale, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și lista serviciilor prestate de acestea, sânt aprobate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, cu excepția celor ale organelor de drept și ale organelor militare”.</p> <p>Urmare celor expuse, în situația când unele instituții sunt fondate de către APL-uri, iar funcțional acestea se supun Ministerului de resort atenționăm asupra apariției riscului aplicării confuze a actului normativ în viitor.</p>	<p>nivel special, inclusiv și instituțiile fondate de acestea.”</p> <p>Potrivit Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală și Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, APL-urile sunt autoritățile publice locale de nivelul întâi și doi, precum și de nivel special care sunt finanțate din resursele bugetare locale și transferurile cu destinație specială de la bugetul de stat. Respectiv, de regulă aceste transferuri de la bugetul de stat pentru APL-uri constituie capital social majoritar de stat în raport cu bugetul local, din totalul surselor financiare necesare pentru a se acoperi costul realizării competențelor respective, la contractarea serviciilor de pază.</p> <p>Mai mult decât atât, adoptarea de către Parlament a proiectului propus nu obligă instituțiile bugetare, inclusiv APL-urile de a contracta servicii de pază ale întreprinderilor de stat, având posibilitatea de a crea pază proprie.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>La ultimul alineatul din nota informativă la proiect, textul „, Blocul ACUM” se exclude.</p>
<p>9.</p> <p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative</p> <p>Nr. 246/2021</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Ținem să atenționăm asupra necesității revizuirii Notei informative la proiectul de lege. Nota informativă conține informații depășite în timp și nu oglindește actualitatea procesului legislativ în care se află inițiativa legislativă, or Nota informativă anexată, este nota de la inițiativele legislative nr.211/2019 și nr.126/2021, care au text totalmente identic, semnată de către autori, care la acel moment erau deputații Frațiunii parlamentare ”Partidul Acțiune și Solidaritate, Blocul ACUM”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La ultimul alineatul din nota informativă la proiect, textul „, Blocul ACUM” se exclude.</p>
<p>10.</p> <p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative</p> <p>Nr. 246/2021</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Conform art.32 alin.(1) din Legea nr.100/2017 proiectul actului normativ, însoțit de nota informativă, se transmite spre</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Guvernul Republicii Moldova a prezentat avizul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 311 din 3 noiembrie 2021, ceea ce relevă concordanța cu viziunea strategică a acestuia.</p>

		<p>avizare autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate. Din aceste prevederi rezultă obligativitatea avizării proiectului respectiv de către Guvern și Ministerul Afacerilor Interne.</p>	
11.	<p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative Nr. 246/2021</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>Potrivit art.63 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, dacă proiectul de lege presupune modificarea mai multor acte normative, modificările respective se includ în proiectul de lege, în <i>ordine cronologică</i>.</p>	<p>Se acceptă. Art. II devine Art. I, iar Art. I devine Art.II.</p>
12.	<p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative Nr. 246/2021</p>	<p>Direcția generală juridică</p> <p>În cazul unui proiect care prevede reglementări cu impact asupra bugetului și/sau care prevede reorganizări și reforme structurale ori instituționale, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza inițiativii de elaborare a actului normativ, conform metodologiei de analiză <i>ex ante</i> aprobate de către Guvern. Dacă proiectul prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de studiu de cercetare se realizează doar analiza impactului de reglementare, efectuată în modul stabilit de legislație (vezi Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative). Luând în considerație că proiectul de lege afectează activitatea întreprinderilor private de pază analiza impactului de reglementare este obligatorie.</p> <p>Urmare celor expuse mai sus în opinia Direcției generale juridice inițiativa legislativă nu întrunește exigențele de accesibilitate, previzibilitate și claritate - elemente caracteristice calității unui act normativ, astfel aceasta necesită examinare suplimentară cu luarea în considerație a propunerilor și obiectivelor menționate mai sus și nu în ultimul rând a realităților existente în domeniul activității de pază.</p>	<p>Nu se acceptă. Proiectul nu prevede rigori noi care pot afecta activitatea de întreprinzător, dar aduce situația la normalitate sau la starea de lucruri anterior stabilită. De altfel, până în anul 2015, organizațiile particulare de detectivi și de pază nu erau în drept să presteze servicii pentru instituțiile de stat, fapt exclus prin adoptarea Legii nr. 232 din 10 decembrie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care s-a oferit dreptul acestora să presteze servicii către orice obiectiv de stat, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei, depozitele de arme și muniții, substanțele radioactive, toxice și periculoase. Suplimentar, este de menționat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2/2006 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază și din hotărârile Guvernului nr.1510/2003 și nr.667/2005, s-a constatat că, la reglementarea activității particulare de pază, legiuitorul a respectat principiile și</p>

dispozițiile constituționale generale privind statul Republica Moldova, drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale persoanei, economia și proprietatea. Or respectarea și ocrotirea persoanei este o îndatorire constituțională primordială a statului care poate fi exercitată doar prin garantarea drepturilor și libertăților fundamentale. Principiul constituțional privind universalitatea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale (art.15) presupune corelația eficientă și uniformă între drepturile și libertățile consacrate de Constituție și Legea nr.283/2003 și obligațiile prevăzute de acestea. Dispoziția constituțională, potrivit căreia economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă, obligă statul să asigure reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii. Asigurând libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție, statul are angajamentul de a proteja interesele naționale în activitatea economică, financiară și valutară, alte obiective majore consacrate de Constituție (art.126). În exercitarea funcției de garantare a realizării dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, statul are obligația de a ocroti proprietatea, inclusiv privată, bunurile stabilite de Constituție și de lege, care fac obiectul exclusiv al proprietății publice (art.127). Prin urmare, Curtea Constituțională a

	<p>Art. I. - Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 200-203, art. 769), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>3. Autoritățile publice autonome</p> <p>4. Instituțiile publice fondate de Guvern, inclusiv instituțiile medico-sanitare publice aflate în subordinea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</p>	<p style="text-align: center;">Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La Art. I pct. 2 se consideră oportună substituirea cuvintelor "Autoritățile publice autonome" cu textul "Autoritățile administrative autonome", conform prevederilor legii nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate și substituirea textului "Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale" cu cuvintele "Ministerului Sănătății", asigurându-se astfel conformitatea cu prevederile pct. 3 din Hotărârea Guvernului nr. 117/2021 cu privire la restructurarea administrației publice centrale de specialitate.</p>	<p>constatat că dispozițiile art.5 alin. (2), art.22 alin. (2), art. 23 alin. (10), și anume sintagmele „la instituțiile bancare” și „la întreprinderile cu capital preponderent de stat și la alte obiective supuse pazei de stat, stabilite de Guvern”, contestate de autorul sesizărilor, art. 24, art. 27 alin. (2) lit. a) și lit. c) din Legea nr.283/2003 nu suprimă și nu diminuează drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>La pct. 3 textul "Autoritățile publice autonome" se substituie cu textul "Autoritățile administrative autonome".</p> <p>La pct. 4, propoziția "inclusiv instituțiile medico-sanitare publice aflate în subordinea Ministerului Sănătății" se exclude. (vezi amendamentul nr. 4).</p>
<p>14-</p>	<p>„Anexa nr. 4</p> <p style="text-align: center;">LISTA</p> <p>obiectivelor asupra cărora paza particulară se interzice</p> <p>5. Obiectivele de păstrare și depozitare a armelor, munițiilor, materialelor explozibile și substanțelor radioactive</p>	<p style="text-align: center;">Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La pct. 5 din cuprinsul anexei nr. 4 se consideră rațională substituirea cuvintelor "și substanțelor radioactive" cu textul "și substanțelor radioactive, toxice și periculoase care aparțin autorităților publice"</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Termenul „substanțe toxice” și „substanțe periculoase” necesită definirea acestora ca noțiuni, cu stabilirea listei lor, pentru a evita interpretările diferite, ceea ce constituie un subiect separat.</p>

<p>15.</p> <p>„Anexa nr. 4</p> <p>LISTA</p> <p>obiectivelor asupra cărora paza particulară se interzice</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>Pentru excluderea interpretărilor discreționare în raport cu proiectul de lege, se recomandă listei obiectivelor asupra cărora se interzice paza particulară cu Banca Națională a Moldovei (chiar dacă aceasta este o persoană juridică publică autonomă și cade sub incidența textului "Autoritățile publice autonome").</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Lista obiectivelor asupra cărora paza particulară se interzice se completează cu un punct nou cu următorul conținut: "9. Banca Națională a Moldovei".</p>
<p>16.</p> <p>„Anexa nr. 4</p> <p>LISTA</p> <p>obiectivelor asupra cărora paza particulară se interzice</p>	<p>Diana CARAMAN</p> <p>Deputat în Parlament</p> <p>Anexa nr.4 "LISTA obiectivelor asupra cărora paza particulară se interzice se completează cu cifra 9 având următorul conținut:</p> <p>"9. Instituții de învățământ".</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Există două criterii de stabilire a entităților care urmează a fi incluse în Lista obiectivelor respective din proiect și anume: criteriul de siguranță a intereselor statului la obiectivul unde se păstrează bunuri și valori sau unde urmează a fi protejate la un nivel sporit secretele comerciale sau secretele de alt tip și criteriul privind rentabilitatea și mărimea sumelor care trec de la bugetul de stat pe contul întreprinzătorilor din sectorul privat care prestează servicii de pază.</p> <p>Totodată, deși instituțiile de învățământ sunt finanțate de la bugetul de stat după formula „pier elev/student”, acestea sunt la autofinanțare, iar marea majoritate din numărul total al acestora se asigură cu pază internă pentru a face economii sau din considerentul că bugetul lor nu le permite acoperirea unor costuri mari pentru pază.</p>
<p>17.</p> <p>Art. III. - (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 2 luni de la data publicării în Monitorul Oficial.</p>	<p>Guvernul Republicii Moldova</p> <p>La art. III urmează să fie revizuită formularea alin. (1): formularea "intră în vigoare în termen de" nu se referă la o dată concretă, ci la o anumită perioadă, ceea ce este conceptual inacceptabil. Prin urmare, pentru indicarea exactă a momentului intrării în vigoare a actului normativ, recomandăm utilizarea cuvintelor "la expirarea a", urmate de perioada rezervată pentru intrarea în vigoare a actului, după următorul exemplu: "intră în vigoare la expirarea a două luni de la data publicării în Monitorul</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art. III alin. (1) se expune în redacție nouă cu următorul conținut:</p> <p>"(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a două luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova", iar alineatul (2) se expune în redacție nouă cu următorul conținut:</p>

18.	<p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative Nr. 246/2021</p>	<p>Oficial al Republicii Moldova al Republicii Moldova” sau indicarea exactă a datei intrării în vigoare.</p>	<p>”(2) Guvernul, în termen de două luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta”.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Prin proiectul respectiv statul intervine cu asemenea acțiuni care sunt realizate în vederea apărării unui interes public major. La caz, statul se bucură de o marjă de apreciere pentru stabilirea necesităților primordiale într-o societate democratică, fapt pentru care se apreciază ca necesară excepția propusă prin proiectul de lege și proporțională cu scopul urmărit. Or, aspectul dat a persistat în legislația națională până la efectuarea amendamentelor de excludere a lor, iar proiectul vine în asigurarea instituțiilor statului cu pază de stat, fără a acapara un segment al concurenței important pentru mediul privat.</p> <p>Mai mult, prin acest proiect de lege se va asigura nemijlocit securitatea statului, întrucât asigurarea securității instituțiilor sale necesită o atenție sporită, chestiune care nu poate fi lăsată la discreția companiilor private ce prestează servicii de pază în sensul dat. Or, prin securitatea statului se înțelege protecția suveranității, independenței și integrității teritoriale a țării, a regimului ei constituțional, a potențialului economic, tehnico-științific și defensiv, a drepturilor și libertăților legitime ale persoanei împotriva activității informative și subversive a serviciilor speciale și organizațiilor străine, împotriva atentatelor criminale ale unor grupuri sau indivizi aparte.</p> <p>Restricțiile respective sunt conforme art. 12 al Legii concurenței nr. 183/2012, întrucât</p>
		<p>Consiliul Concurenței</p> <p>Aprobarea propunerilor de modificare din proiectul de lege ar putea prezenta îngrijorări concurențiale pe piața serviciilor de pază, întrucât, pe de o parte se limitează accesul întreprinderilor particulare pe piața prestării serviciilor de pază la obiectivele de importanță strategică, care din anul 2016 până în prezent activează pe acest segment de piață, iar din altă parte, se favorizează întreprinderile de pază de stat prin atribuirea dreptului exclusiv de a presta servicii de pază fără organizarea procedurilor de licitații publice sau alte forme de concurs de oferte la toate obiectivele stabilite în Anexa nr.4 și prin activitatea desfășurată pe piața rămasă deschisă concurenței de rând cu întreprinderile particulare de pază.</p> <p>De principiu, în vederea respectării libertății activității de întreprinzător și a liberei concurențe, statul trebuie să asigure acces la piața tuturor întreprinderilor, indiferent de proveniența capitalului de stat sau privat și să asigure utilizarea eficientă a banilor publici și minimizarea costurilor și riscurilor autorităților publice.</p> <p>În altă ordine de idei, este necesar de menționat faptul că prin lege pot fi permise unele intervenții pe piață ale statului/autorităților publice centrale, când asemenea acțiuni sunt realizate în vederea apărării unui interes public major. Respectiv, în vederea apărării interesului public major de asigurare cu pază de stat la obiectivele stabilite în Anexa nr. 4 la Legea nr. 283/2003 privind activitatea de detectiv și pază, statul ar putea interveni și atribui dreptul de a practica activitatea de pază de stat unei autorități/instituții publice finanțate direct din sursele bugetului de stat, fără a avantaja întreprinderile de stat și a dezavantaja întreprinderile particulare de pază.</p> <p>Relevantă în acest sens este și experiența în acest domeniu a altor state, cum ar fi, de exemplu, în România paza acestor obiective este asigurată de către Serviciul de Protecție și Pază al României (serviciu similar cu Serviciul de Protecție și Pază de Stat din Republica Moldova) și de către Jandarmeria</p>	

		<p>Română sau în Federația Rusă paza obiectivelor de stat este asigurată de Serviciul Federal de Pază al Rusiei (<I>CO Poccuu) și de către Trupele Gărzii Naționale.</p> <p>Reieșind din cele expuse, ținând cont de bunele practici existente în alte state și îngrijorările concurențiale atestate, considerăm oportun ca autoritățile publice responsabile de reglementare a sectorului vizat, suplimentar, să analizeze și să propună soluții alternative întru implementarea obiectivului proiectului de lege de a asigura securitatea instituțiilor statului.</p>	<p>stabilirea de interdicții sau restricții pot fi efectuate exclusiv prin lege.</p>
<p>19.</p>	<p>„Anexa nr. 4</p> <p>LISTA</p> <p>obiectivelor asupra cărora paza particulară se interzice</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ministerele și structurile organizaționale din sfera lor de competență 2. Autoritățile administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență 3. Autoritățile publice autonome 4. Instituțiile publice fondate de Guvern, inclusiv instituțiile medico-sanitare publice aflate în subordinea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale 5. Obiectivele de păstrare și depozitare a armelor, munițiilor, materialelor explozibile și substanțelor radioactive 6. Obiectivele de păstrare și 	<p>Asociația Patronală a Societăților Particulare de Pază și Detectivi din Republica Moldova</p> <p>Asociația Patronală își expune dezacordul total cu proiectul de lege propus spre examinare, considerându-l contradictoriu cu principiul libertății activității de întreprinzător și principiul liberei concurențe. Aprobarea acestui proiect de lege va crea un impact negativ asupra echității și proporționalității în raporturile dintre stat și întreprinzător.</p> <p>În particular, modificările propuse prin acest proiect vor avea incidență atât asupra consumatorului public, care va fi lipsit de posibilitatea negocierii costurilor serviciilor de pază și de alternativa alegerii calității propuse pe piață; precum și asupra prestatorului particular al serviciilor de pază, care va fi privat de dreptul de a concura pe un segment foarte vast al pieței serviciilor de pază, fiind defavorizat față de același prestator cu capital statal.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Statul are drept prioritar să intervină pe piața serviciilor de pază în vederea apărării unui interes public major.</p> <p>Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2/2006 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază și din hotărârile Guvernului nr.1510/2003 și nr.667/2005, s-a constatat că, la reglementarea activității particulare de pază, legiuitorul a respectat principiile și dispozițiile constituționale generale privind statul Republica Moldova, drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale persoanei, economia și proprietatea.</p> <p>Prin urmare, Curtea Constituțională a constatat că nu sunt suprimate și nu sunt diminuate drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.</p>

<p>depozitare a substanțelor narcotice, psihotrope și a precursorilor (cu excepția instituțiilor medicale și farmaciilor private)</p> <p>7. Instanțele judecătorești și Procuratura</p> <p>8. Întreprinderile de stat și/sau societățile comerciale cu capital de stat și societățile comerciale cu capital social majoritar de stat”.</p>		
<p>20. Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative Nr. 246/2021</p>	<p>Asociația Patronală a Societăților Particulare de Pază și Detectivi din Republica Moldova</p> <p>Din start atenționăm asupra contradicției vădite între cele două norme de drept propuse spre aprobare în cadrul proiectului de lege, deoarece una interzice totalmente desfășurarea activității particulare de pază la obiectivele incluse în Anexa nr. 4 (în alin. 10 art. 23 din Legea nr. 283/2003); concomitent, cealaltă normă de drept permite anumitor subiecți efectuarea activității particulare de pază la obiectivele stabilite în Anexa nr. 4 (în p. 3 art. 10 Legea nr. 845/1992);</p> <p>Deci, în opinia noastră, inițiatorul urma să delimiteze mai întâi noțiunea ”activitate particulară de pază” sau ”paza particulară” de noțiunea ”activitatea de pază la obiectivele publice”, creând cadrul legal specializat pentru reglementarea în parte a acestor două segmente.</p> <p>Astfel, din istoricul activității particulare de pază, conflictul de interes legislativ a existat încă din anul 1994, când a fost aprobată Legea privind activitatea nestatală de depistare-protecție, prin care apare noțiunea de pază nestatală.</p> <p>Deci, inițial serviciile de pază erau prestate la obiectivele private exclusiv de către întreprinderile particulare de pază și numai mult mai târziu, odată cu dezvoltarea economică intensă a sectorului privat și creșterea în masă a solicitării serviciilor de pază în sectorul privat, Serviciul de Pază de Stat al Ministerului Afacerilor Interne și-a extins activitatea și în sectorul particular,</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Pentru a evita divergențele dintre prevederile alin. (10) al art. 23 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectivi și pază, pe de o parte, și Legea nr. 845/1992, pe de altă parte, proiectul actului normativ propune amendarea alineatului (11) al pct. 3 al art. 10 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, care va avea următorul cuprins:</p> <p>„efectuarea activității particulare de pază la obiectivele stabilite în anexa nr.4 la Legea nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază”.</p>

		<p>fiind favorizat față de antreprenorul privat prin posibilitatea utilizării dotărilor specializate finanțate din resursele bugetare (girofaruri, mijloace de transport etc.)</p>	
21.	<p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative Nr. 246/2021</p>	<p>Asociația Patronală a Societăților Particulare de Pază și Detectivi din Republica Moldova</p> <p>Considerăm cu certitudine că proiectul de lege avantajează întreprinderea de stat față de antreprenorul particular, cu încălcarea libertății activității de întreprinzător, limitând accesul la piață pentru prestatorul particular. Aceasta în timp ce toți prestatorii serviciilor de pază, indiferent de statutul fondatorului, sunt autorizați pentru desfășurarea acestei activități conform unei proceduri unice, în condiții egale, cu aceleași cerințe (deși ÎS "Servicii Pază a MAI" și aici are prioritate fiind autorizat chiar de către fondatorul său...).</p> <p>La acest subiect Curtea Constituțională s-a expus în pct. 112 din Hotărârea nr. 6 din 13.02.2014 unde a indicat că agenții economici nu pot fi privilegiați între ei nici după criteriul dacă statul este sau nu fondator, pentru că din punct de vedere al pieței, indiferent de calitatea fondatorului, acestea sunt pe picior de egalitate, iar respectivul comportament ar aduce atingere principiilor economice de piață și concurență.</p> <p>În perioada 2003-2011 au existat foarte multe dezbateri din partea agenților economici privați, Instituțiilor bancare precum și instituțiile publice autonome cu referire la Lista obiectivelor prioritare și extinderea în sectorul privat a Serviciului Pazei de Stat, deoarece după aprobarea Hotărârii Guvernului nr. 1407 din 10.12.2008 cu privire la aprobarea <i>Regulamentului privind realizarea achizițiilor publice dintr-o singură sursă</i> la inițiativa Ministerului Afacerilor Interne, instituțiile publice erau obligate să semneze contracte cu Serviciul Pază de Stat a MAI fără să negocieze prețul stabilit de Prestatorul serviciilor (p. 21 lit. d) a actului normative vizat), fapt care intra în contradicție cu Legea Nr. 1103/2000 cu privire la protecția concurenței, în vigoare în acea perioadă.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Proiectul nu prevede rigori noi care pot afecta activitatea de întreprinzător, dar aduce situația la normalitate sau la starea de lucruri anterior stabilită.</p> <p>De altfel, până în anul 2015, organizațiile particulare de detectivi și pază nu erau în drept să presteze servicii pentru instituțiile de stat, fapt exclus prin adoptarea Legii nr. 232 din 10 decembrie 2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care s-a oferit dreptul acestora să presteze servicii către orice obiectiv de stat, cu excepția Băncii Naționale a Moldovei, depozitele de arme și muniții, substanțele radioactive, toxice și periculoase.</p> <p>Suplimentar, este de menționat că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2/2006 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază și din hotărârile Guvernului nr.1510/2003 și nr.667/2005, s-a constatat că, la reglementarea activității particulare de pază, legiuitorul a respectat principiile și dispozițiile constituționale generale privind statul Republica Moldova, drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale persoanei, economia și proprietatea. Or respectarea și ocrotirea persoanei este o îndatorire constituțională primordială a statului care poate fi exercitată doar prin garantarea drepturilor și libertăților fundamentale. Principiul</p>

În această ordine de idei aprobarea modificărilor propuse prin proiectul de lege discutat, ar favoriza nejustificat prestatorul serviciilor de pază cu capital de stat, încălcându-se principiul concurenței pe piața serviciilor de pază, cu afectarea surselor bugetare, drept consecință a contractării acestor servicii în lipsa oricărui concurs. Totodată întreprinderea de stat rămâne să activeze și în cadrul pieței serviciilor particulare de pază a obiectivelor private, alături de antreprenorul privat, fiind astfel favorizată dublu.

constituțional privind universalitatea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale (art.15) presupune corelația eficientă și uniformă între drepturile și libertățile consacrate de Constituție și Legea nr.283/2003 și obligațiile prevăzute de acestea. Dispoziția constituțională, potrivit căreia economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă, obligă statul să asigure reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii. Asigurând libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție, statul are angajamentul de a proteja interesele naționale în activitatea economică, financiară și valutară, alte obiective majore consacrate de Constituție (art.126). În exercitarea funcției de garantare a realizării dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, statul are obligația de a ocroti proprietatea, inclusiv privată, bunurile stabilite de Constituție și de lege, care fac obiectul exclusiv al proprietății publice (art.127). Prin urmare, Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile art.5 alin. (2), art.22 alin. (2), art. 23 alin. (10), și anume sintagmele „la instituțiile bancare” și „la întreprinderile cu capital preponderent de stat și la alte obiective supuse pazei de stat, stabilite de Guvern”, contestate de autorul sesizării, art. 24, art. 27 alin. (2) lit. a) și lit. c) din Legea nr.283/2003 nu suprimă și

22.	<p>Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative</p> <p>Nr. 246/2021</p>	<p>Asociația Patronală a Societăților Particulare de Pază și Detectivi din Republica Moldova</p> <p>Argumentele inițiatorului proiectului de lege invocate în Nota Informativă nu acoperă oportunitatea modificărilor propuse, or nu au fost constatate în practica zilnică a serviciilor particulare de pază o diferență negativă între calitatea serviciilor de pază prestate de către prestatorul particular în raport cu aceeași servicii prestate de întreprinderea de stat care activează în acest domeniu pe piața națională; or la moment beneficiarul bugetar nu ar avea posibilitatea creării serviciului propriu de pază?; or sistemul organelor securității statului enumerate în Nota Informativă dispune de dotările specializate pentru prestarea serviciilor de pază în ordinea stabilită de actele normative în vigoare la moment, sau sunt înzestrate prin acte normative cu împuternicirile necesare pentru prestarea serviciilor particulare de pază în felul în care ele sunt prestate de actualii prestatori??</p>	<p>nu diminuează drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>În Nota informativă nu este efectuată o analiză prin care să se afirme că calitatea serviciilor particulare de pază este net inferioară serviciilor prestate de întreprinderea de stat care activează în acest domeniu.</p>
-----	---	---	---

Lilian CARP
Președintele Comisiei

